

กระทบทกระทัง

ผมเปิดบัญชีและใช้บริการที่ธนาคารแห่งนี้หลายปีแล้ว ทุกเดือนมีเงินโอนมาเข้าบัญชีครั้งหนึ่ง แม้จะทำบัตรเอทีเอ็มไว้ใช้ถอนเงิน แต่ใช้ไปได้สัปดาห์เดียว ก็มีข้อความบอกทางหน้าจอเอทีเอ็มว่าบัตรชำรุด ผมมีค้อยได้ใส่ใจในเรื่องนี้นัก ชำรุดก็ชำรุด ไม่เป็นไร เพราะผมมีค้อยได้ถอนเงินจากบัญชี ความจริงผมน่าจะไปจัดการเรื่องบัตรชำรุดให้เรียบร้อย เพราะต้องเสียค่าธรรมเนียมสองร้อยบาททุกปี แต่ผมก็ปล่อยให้วันเวลาล่วงเลยไปตั้งสี่ห้าปี

วันนี้ผมจำเป็นต้องเข้าไปที่ธนาคารแห่งนี้ เพราะผมเปลี่ยนชื่อ-นามสกุลใหม่ ผมต้องการเปลี่ยนชื่อบัญชีให้ถูกต้องและยกเลิกบัตรเอทีเอ็มที่ใช้ไม่ได้ ความจริงผมไม่ค่อยชอบธนาคารแห่งนี้นัก ผมรู้สึกไม่ดีตั้งแต่วันแรกที่มาเปิดบัญชีแล้ว วันนั้นพนักงานพูดจาไม่ดี ลูกค้ำมีมากต้องรอนาน แต่นั่นมันผ่านมาหลายปีแล้ว

หน้าเคาน์เตอร์มีลูกค้ำมาใช้บริการมาก โชคดีที่ผมมีต้องไปเข้าคิวที่นั่น

การเปลี่ยนสมุดคู่ฝาก เปลี่ยนชื่อ-นามสกุล ทุกธนาคารต้องมีพนักงานบริการ
แยกไปต่างหาก ที่นี้ก็เช่นเดียวกัน

ขณะที่ผมนั่งรอ มีพนักงานสาวคนหนึ่งเดินมาถามว่า

“ทำอะไร”

“หลายอย่างครับ เปลี่ยนสมุดเล่มใหม่ เปลี่ยนชื่อ-นามสกุล ยกเลิก
บัตรเอทีเอ็ม และถอนเงินจำนวนเล็กน้อย”

“เชิญที่นี่”

เธอพาผมไปที่เก้าอี้หน้าโต๊ะทำงานตัวหนึ่ง ผมเดินเข้าไปนั่ง เธอถามผม
ว่า

“เปลี่ยนชื่อทำไม”

คำพูดสั้น ๆ ของเธอกระทบความรู้สึกผมไม่น้อย ผมอึ้งไปชั่วขณะ ไม่
คิดว่าตัวเองจะได้ยินคำพูดนี้ มันเป็นคำถามที่ไม่สุภาพ ละลาบละลั้ว แถม
ห้วนไม่น่าฟัง หัวใจผมเต้นแรงขึ้น

เธอคงเห็นผมนิ่ง จึงถามซ้ำอีกว่า

“ทำไมต้องเปลี่ยน”

น้ำเสียงราวกับชู่กรรโชก ไม่มีอะ ขา แต่นั่นไม่ใช่สาระใหญ่ สิ่งที่ผิด
พลาดอย่างยิ่งคือ มันเป็นคำถามที่ไม่น่าถาม แต่ผมสะกดกลืนอาการไม่พอใจ
ของตัวเองได้ เมื่อผมเงยหน้าขึ้นมาเห็นความปรารถนาในคำตอบของเธอ ผม
จึงตอบว่า

“มันเป็นเรื่องส่วนตัวไม่ใช่หรือครับ” แม้อารมณ์ไม่ปกติ แต่น้ำเสียงผม
ราบเรียบราวปกติ คำพูดผมสุภาพนอบน้อม เพียงแต่เรื่องราวในคำตอบบ่งบอก
ชัดว่าผมไม่พอใจ

ผมไม่รู้หรือว่าเธอรู้สึกอย่างไร แต่สีหน้าเธอเปลี่ยนทันที เธอละล้า-
ละลักออกมาว่า

“พูดเล่น”

กระซิบ แต่ห้วนไร้ความไพเราะ

ผมไม่รู้ว่าคุณพูดเล่นหรือไม่ รู้แต่ที่ผมและเธอไม่เคยพบกัน ไม่เคยรู้จักกัน เรื่องนี้มีใช่เรื่องที่จะมาพูดเล่น ถ้าผมได้ยินคำขอโทษหลุดออกมาจากปากเธอสักคำ ความรู้สึกในด้านลบคงจะสลายทันที แต่กลับมีสิ่งใดออกมาให้ผมได้รู้สึกชื่นใจ

เรื่องเล็กน่า...ผมบอกตัวเอง

แล้วเธอก็ถามผมโดยไม่มองหน้า ไม่กล้ำมองหรืออายก็มิรู้

“ยกเลิกบัตรเอทีเอ็มด้วยใช่ไหม”

“ครับ”

“ทำไมต้องยกเลิก”

“บัตรเสีย ใช้การไม่ได้หลายปีแล้วครับ อีกอย่างหนึ่ง ผมไม่มีความจำเป็นต้องใช้ ถ้าจะใช้เงิน ผมจะไปถอนที่สาขาใกล้บ้าน”

“ทำบัตรใหม่ดีกว่า ไม่ต้องเสียตังค์” เธอมีมองหน้าผมแม้แต่น้อย

“ไม่เสียจริงหรือครับ” ผมถามตามประกาศคนที่ทำงานอาชีพเดียวกับเธอ
“ไม่เสีย”

“ตอนทำไม่เสีย แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมปีละสองร้อยไม่ใช่หรือครับ”

เธอนิ่งเงียบราวกับใครมาปิดปาก ผมไม่อยากบอกเธอเลย ว่าผมมีบัตรเอทีเอ็มของอีกธนาคารหนึ่ง ซึ่งไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าอะไรใด ๆ ทั้งสิ้น แถมยังสามารถถอนเงิน โอนเงิน จากตู้ของธนาคารไหนก็ได้ โดยไม่มีค่าธรรมเนียม แล้วผมจะทำบัตรเอทีเอ็มที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมทำไมกัน

เธอหยิบใบคำขอยกเลิกบัตรเอทีเอ็มมาให้ผมเซ็น แล้วหยิบสมุดคู่มือฝากของผมขึ้นมา

“เปลี่ยนสมุดด้วยใช่ไหม” ไม่รู้เป็นเพราะเหตุใด เธอมีกล้ำเกยหน้ามามองผม

“สมุดเล่มเดิมใช้หมดทุกหน้าแล้ว ขอเปลี่ยนด้วยครับ”

“การเปลี่ยนสมุดคู่มือฝาก คุณต้องไปเปลี่ยนที่สาขาที่คุณเปิดบัญชี”

คำพูดของเธอคล้ายสับสน แต่ผมพอจะเข้าใจ

“ครับ ผมทราบ”

เธอเงยหน้ามองผมคล้ายสายตาผู้ได้เปรียบ แล้วยื่นสมุดคืนกลับมาให้
“เปลี่ยนที่สาขาต้นทางนะคะ” ค่ะ แรกเพิ่งออกมาพร้อมรอยยิ้มที่บ่งบอก
ว่าเหนือกว่า

“ผมเปิดบัญชีที่นั่นแหละครับ”

ยิ้มเธอสลาย หลบสายตาวูบอีกครั้ง เธอพลิกดูชื่อสาขาบนปกสมุด
คู่ฝาก ความจริงเรื่องนี้เป็นความหละหลวมของเธอเอง เธอควรดูตั้งแต่ก่อนที่
จะถามผมแล้ว

เธอหยิบใบคำร้องขอเปลี่ยนชื่อและเปลี่ยนสมุดคู่ฝากมาให้ผมกรอก
รายละเอียด พร้อมพยายามชักชวนให้ผมฝากเงินเพิ่ม โดยบอกว่าอัตรา
ดอกเบี้ยประเภทที่เธอแนะนำสูงกว่าของธนาคารอื่น ผมปฏิเสธโดยอ้างว่าผม
ไม่ค่อยมีเงิน

คำว่า “ไม่ค่อยมีเงิน” ที่ผมพูดออกไปดูสมน้ำสมเนื้อกับสภาพเครื่อง
แต่งกาย ผมสวมเสื้อยืดดอกกลมค่อนข้างเก่า นุ่งกางเกงยีนเก่า สวมรองเท้า
แตะ ดูจากสภาพภายนอกบ่งบอกได้ว่าคนจนร้อยเปอร์เซ็นต์

เธอทำธุรกรรมให้ผมอย่างรวดเร็ว ดูคล้ายว่าต้องการให้ผมไปพ้นหน้า
เธอเร็วๆ

ผมบอกเธออีกว่า

“ผมขอถอนเงินจากบัญชีแปดหมื่นบาท”

เธอเหลือบตาขึ้นมามองผม

“ถ้าถอนเงินต้องไปใช้บริการที่เคาน์เตอร์”

ความจริงเธอไม่น่าตอบผมอย่างนี้ เพราะก่อนหน้านี้ที่ผมมานั่งโต๊ะนี้ ผม
เห็นผู้ชายคนหนึ่งเขียนใบถอนเงินและถอนเงินจากตรงนี้

ผมเก็บความรู้สึกไม่พอใจไว้ข้างใน ถ้าผมไปต่อคิวที่เคาน์เตอร์น่าจะ
ต้องรออีกนาน และมันน่าจะเป็นเรื่องไม่ถูกต้องด้วย ผมยิ้มให้เธอเล็กน้อย
แล้วบอกว่า

“จะเป็นการรบกวนไหมครับ ถ้าคุณจะกรุณาให้ผมได้ถอนเงินที่นี้ ผมมี
ธุระด่วนมาก” ขณะพูด มือผมจับอยู่ที่ป้าย “one stop service” แล้วใช้
สายตาเหลือบอ่านไปมา

เธอหน้าเสียวอีกครั้ง รีบทำเรื่องถอนเงินให้ผมในทันที

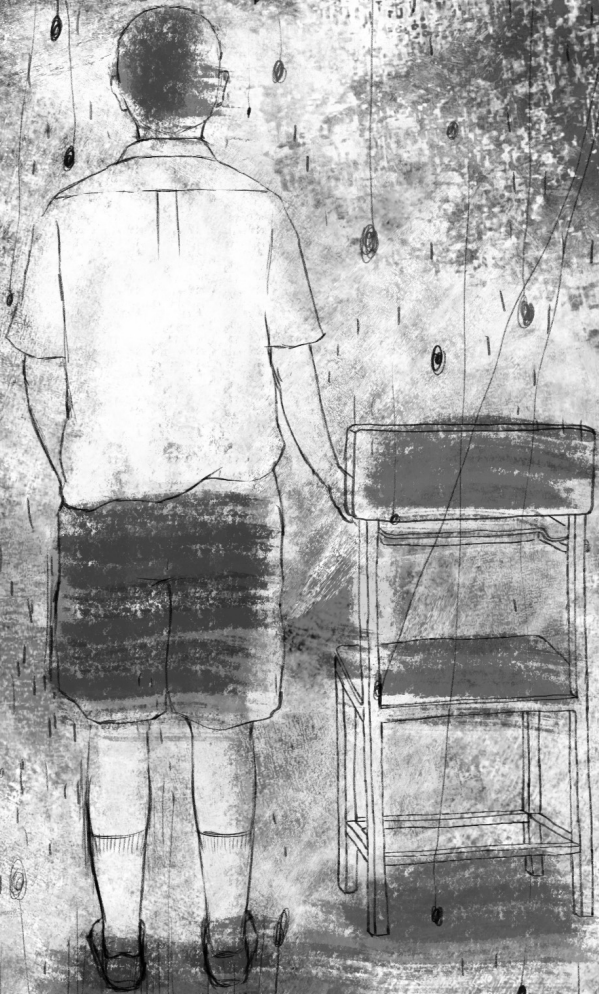
ผมเดินออกมาจากธนาคารด้วยหัวใจไม่สุขนั้ก ความจริงเรื่องนี้สำหรับ
ชาวบ้านถือว่ามีไ้เรื่องใหญ่ คนไทยเรามากถูกกระทำเยี่ยงนี้เสมอ ไม่ว่าไป
ติดต่อหน่วยงานไหน เขามักจะข่มเราจนกลายเป็นเบี้ยล่าง แม้ยุคนี้เรื่องราว
เหล่านี้เปลี่ยนไปมากแล้ว แต่ผมเชื่อว่าคงมีอยู่ สำหรับเธอคนนี้ ผมรู้สึกไม่ดี
กับเธอเลย

เธออาจจะไม่รู้ว่คำพูดเธอกระทบกระเทือนใจผม แต่ผมเชื่อว่าหลังจาก
ผมเดินออกมาจากธนาคาร เธอจะต้องย้อนคิดถึงคำที่พูดกับผมเมื่อสักครู่
ผมภาวนาให้เธอทำอย่างที่ผมคาดและขอให้เธอคิดได้

อาชีพเธอจำเป็นต้องใช้คำพูดและมารยาทที่ดี ถ้าเธอปรับตัวเองไม่ได้
ผลเสียที่จะตามมาคือ ชื่อเสียงของธนาคารเธอในด้านลบ

GENTLEMAN

คนจี้เรื้อน

ผมไม่เจอกับมากกว่ายี่สิบปี วันที่นั่งคุยกับเขาที่กรุงเทพฯ มีโทรศัพท์เข้ามาหาเขาบ่อยครั้ง เกือบทุกสายที่โทรเข้ามาพูดภาษาอังกฤษ กบก็สนทนาตอบเป็นภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน

ภาษาของกบดีหรือไม่ผมไม่รู้ รู้แต่ว่าเขาพูดอย่างฉะฉานและคล่องปรือเมื่อเขาคุยโทรศัพท์เสร็จ เขาบอกผมว่า

“ขอโทษที คนตงงานก็อย่างนี้แหละ เราไปสมัครงานไว้หลายแห่ง ตอนนี้นำกำลังต่อรองเรื่องค่าจ้าง ใครให้เงินดีเราก็ไปทำกับเขา มีข้อแม้นิดเดียวว่าอย่าไกลบ้านมากนัก”

“ค่าจ้างเป็นตัวเลขหกหลักหรือเปล่า” ผมถามเล่น ๆ เพราะเห็นเขาขับรถยุโรปป้ายแดงราคาแพง

“อืม” เขายิ้มแล้วพยักหน้า

“เก่งภาษาอังกฤษนี่”

“ไม่เก่งหรอก แค่ว่าพอคุยรู้เรื่อง มันจำเป็นต้องรู้นะเพื่อน เราทำงานกับฝรั่งมาตลอด ต้องคุยกับเขาทุกวัน แล้วนายล่ะ คงพูดคล่องกว่าเรามาก ทำงานอยู่ที่ป่าตองหลายปีแล้วนี่ ที่นั่นมีแต่ฝรั่งทั้งนั้น”

ผมไม่ตอบ ได้แต่ยิ้มเจื่อนๆ ให้เขาเห็น

“อ้าว เจียบซะอีก ถ้านายพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ เราก็คงไม่รู้จักเอบีซีดีแล้ว พูดไปพูดมานี้ก็ถึงวันนี้นะ”

“วันไหน” ผมสงสัย

“วันที่ครูสอนภาษาอังกฤษให้เราแปลคำว่า ‘gentleman’” กบตอบ
ใจผมทวนย้อนกลับไปถึงเหตุการณ์เมื่อสามสิบปีก่อน

ผมกับกบเรียนชั้นมัธยมปลายด้วยกันที่กรุงเทพฯ เขาเป็นคนรูปหล่อ อารมณ์ดี สนุกสนาน มีเพื่อนฝูงมากมาย ผลการเรียนระดับปานกลาง มีจุดเด่นอยู่ที่วิชาคณิตศาสตร์ แต่วิชาที่เขาอ่อนคือภาษาอังกฤษ

กบต่างกับผมโดยสิ้นเชิง ผมได้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นอนุบาล ในขณะที่เขาเริ่มเรียนตอนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ผมชอบและเรียนภาษาอังกฤษได้ดีกว่าเพื่อนคนอื่นทั้งห้อง ผมจึงมักเป็นที่พึ่งของเพื่อนๆ อยู่เสมอ

จะว่าไปแล้ว สำหรับยุคนั้น ภาษาอังกฤษเหมือนยาขมหม้อใหญ่ที่เด็กส่วนมากไม่ยอมรับประทาน ต่างกับยุคนี้ที่เด็กรุ่นใหม่พูดภาษาอังกฤษเก่งขึ้น

วันนั้นอาจารย์สาวที่สอนภาษาอังกฤษท่าทางเครียดจัด เพราะถามศัพท์อะไรออกไปไม่ค่อยมีนักเรียนคนไหนตอบได้ เด็กกรุงเทพฯ ที่ได้ชื่อว่าเก่งและกล้าแสดงออกยังนั่งนิ่งเจียบ

แล้วก็เกิดเหตุขึ้นกับกบที่นั่งอยู่ข้างผมอย่างกะทันหัน เมื่ออาจารย์เรียกเขาให้ลุกขึ้นยืน แล้วถามว่า

“เธอบอกครูซิ ‘gentleman’ แปลว่าอะไร”

กบยื่นทำหน้าที่เล็กน้อย เพื่อนในห้องพากันนอมนิยมเพราะรู้ว่าเขาอ่อนวิชานี้
มาก พวกเขาคิดว่ากบตอบไม่ได้แน่ กบเหลือบตามองผมด้วยสายตาระห้อย
แกมเร่รังัด

“บอกหน่อย”

เขาพูดเบา ๆ พร้อมส่งสายตาวิงวอน แถมเอานิ้วมาสะกิดขอให้ผมช่วย
อาจารย์สาวรอฟังคำตอบจากหนูมรูปล่ออย่างตั้งใจ
ผมเหลียวมองรอบข้าง นอกจากสายตากับแล้ว ทุกสายตาด่างมองมา
ที่ผม ทุกคนเชื่อว่าผมต้องรู้ความหมายของศัพท์คำนี้ ทุกคนเชื่อว่าผมต้อง
ช่วยกบได้แน่

สายตากับที่มองผมเริ่มฉายแววอึดอัด ในขณะที่อาจารย์เร่รังัดให้ตอบ
“ตอบได้แล้ว”

ขณะนั้น ผมกำลังตัดสินใจอะไรบางอย่าง ผมรู้ว่าการเรียนภาษาอังกฤษ
วันนี้หลายคนเครียดเพราะต่างก็อ่อน อาจารย์ของเราก็เล่นเรียกถามกันเป็น
รายคน ผมนะไม่เป็นไรแน่เพราะพอที่จะเอาตัวรอดได้ แต่เพื่อนที่อ่อนวิชานี้มี
อีกไม่ต่ำกว่ายี่สิบคนยอมไม่มีความสุขแน่ ตอนแรกผมคิดจะช่วยกบ แต่กลับ
เปลี่ยนความตั้งใจกะทันหัน เมื่อคิดได้ว่าเราควรเปลี่ยนเพื่อให้เกิดบรรยากาศ
ใหม่ๆ ขึ้นมาในห้องเรียนบ้าง

ผมก้มหน้าลงหลบรัศมีสายตาดูอาจารย์ แล้วเอ่ยปากบอกคำแปลกับกบ
เบา ๆ

ผมเชื่อว่าแม้เพื่อนที่นั่งห่างออกไปไม่ได้ยิน แต่กบได้ยินแน่ เขาสูด
ลมหายใจเข้าปอดเต็มอก ไบหน้ายิ้มปริ้ม แล้วตอบด้วยความมั่นใจว่า

“คนขี้เรื้อนครับ”

เสียงเฮตดังขึ้นลั่นห้อง เพื่อน ๆ หัวเราะขึ้นมาในทันที แม่แต่อาจารย์ที่
ยืนเครียดอยู่หน้าห้องก็หัวเราะขึ้นมาด้วย ในขณะที่เจ้าเพื่อนรูปล่อของผมยื่น
ทำหน้าที่เลอหลา

กบรู้แล้วว่าคำตอบนั้นไม่ถูกแน่ แต่เขาก็หันมายิ้มกับผมอย่างขำขัน ไม่มี

แวตาทำหนักจากสายตาของเขา กบไม่ได้โกรธผม แต่กลับซ้ำตัวเองจนต้องหัวเราะไปอีกคน

ภาษาอังกฤษเป็นไม้เบื่อไม้เมากับเขามาตลอด แม้แต่การเรียนระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กบเกือบตาย ในขณะที่ผมผ่านรวดชนิดไม่ต้องลุ้นแม้สักวินาทีเดียว

“กว่าจะเป็นบัณฑิตได้เกือบสิ้นใจ วิชาภาษาอังกฤษตกแล้วก็ตกอีก” เขาบอกผมทางโทรศัพท์หลังจากเรียนจบใหม่ๆ

เมื่อฉากชีวิตการทำงานเริ่มต้น ผมทำงานตามสาขาวิชาชีพที่ตัวเองจำเรียนมา กบก็ไปตามเส้นทางชีวิตของเขา ยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมามาเราไม่ได้พบกันได้แต่ได้ถามทุกข์สุขกันทางโทรศัพท์บ้างเป็นครั้งคราว

จนกระทั่งวันนี้

วันที่ผมเห็นเขาคุยกับฝรั่งทางโทรศัพท์

กบบอกผมว่า

“มันจำเป็นต้องรู้ ฝรั่งก็ทำงานไม่ได้ ทำงานกับฝรั่งแม้งานหนักแต่เงินดี พูดภาษาอังกฤษแข่งกันใหม่ละ เอาใหม่” เขาเริ่มปฏิบัติการทวงคืนแผลสาจากคำว่าคนขี้เรื้อน

เขายิ้มเห็นฟันขาวเรียงงามอยู่ในปาก ผมไม่หลบตาเขาแต่ไม่กล้าตอบรับคำท้า เพราะรู้ว่าอยู่แก็ใจว่าถ้าพูดแข่งกับเขาแล้ว ผมต้องเป็น “คนขี้เรื้อน” แน่

